

NOVOSADSKA DEKLARACIJA O KONSOLIDACIJI DEMOKRATSKE I GRAĐANSKE SRBIJE

I. Povod

Mi, građani ove zemlje, svedoci smo da se sami temelji Republike Srbije ljujaju pred razarajućom erozijom institucija i sistemskim gaženjem odgovornosti. Svedoci smo da korupcija proždire državu; da se pravda gazi, institucije bivaju potčinjene volji nekolicine; da je tužilaštvu, policiji i sudovima oduzeto pravo da utvrde i procesiraju slučajeve od najvećeg javnog značaja; da se građani, studenti, prosvetni radnici, intelektualci i opozicija nipodaštavaju, batinaju, zastrašuju, prisluškuju, hapse i otpuštaju; da se dostojanstvo slobodnog čoveka izlaže svakodnevnim poniženjima i da najviši organi vlasti otvoreno demonstriraju bezakonje i nekažnjivost režimskih poslušnika.

Srbijo, krajnji je čas da izgovorimo da je naš ustavno-pravni poredak na izdisaju. Krajnji je čas da obnovimo ono najosnovnije i najuzvišenije u jednoj demokratskoj zajednici: pravo čoveka da živi u uređenoj, slobodnoj, solidarnoj i pravednoj državi; u Srbiji u kojoj institucije služe narodu, a ne režimskoj samovolji.

II. Stanje u društvu

Danas, nakon duge decenije urušavanja, Srbija je zarobljeno društvo, društvo u kojem su institucije razgrađene, pravosuđe obesmišljeno, a mediji pretvoreni u oružje najprljavije propagande; društvo u kojem je glas građanina ugušen lažju, a javni interes pretvoren u privatni plen.

Jednom odbačene političke sile vratile su se 2012. sa namerom da postanu nesmenjive, koristeći se ideologijama straha, ekstremnog nacionalizma, sistemske korupcije, istorijskog revizionizma i kriminalne simbioze vlasti i skrivenih moćnika. U takvom sistemu svaki tragičan događaj jeste posledica ovakve politike, koja je dovela do moralnog sloma i potpunog odsustva odgovornosti.

Građani, kada institucije padnu država se pretvara u instrument potčinjavanja. Kada ljudska prava i slobode zavise od volje nekontrolisanih moćnika, vlada se golom silom. Ako ne kažemo "Dosta!" svi ćemo biti njene žrtve, ako ne danas, sutra sigurno.

III. Naša obaveza

U trenutku kada zemlja klizi u provaliju naša je istorijska i moralna dužnost da zbijemo redove. Istorijska jer je zajednički front od životnog značaja za preživljavanje cele zajednice; moralna jer svakog od nas na to obavezuje savest i potreba da stvorimo naše sigurno sutra i budućnost onima koji posle nas dolaze.

Nedavna istorija nas je naučila da se autokratski režimi ne ruše podelama, već jedinstvom. Kada smo bili solidarni uspeli smo da preokrenemo tok istorije. Ta snaga nije nestala, ali mora biti rasplamsana hrabro, mudro, bez kompromisa i kalkulacija i odlučnije nego ikada.

Mi danas moramo da preuzmemo obavezu da to jedinstvo obnovimo.

IV. Naši principi

Vladavina prava i jednakost pred zakonom, jer nema slobode bez pravde, niti dobre države bez pravednih zakona pred kojima smo svi jednaki.

Individualna odgovornost, jer svaka funkcija ima ime, a svaka odluka posledice.

Kažnjavanje odgovornih, jer zloupotreba javnog poverenja predstavlja povredu samog temelja društva, a oni koji su ga izdali moraju odgovarati pred nezavisnim institucijama.

Demokratski poredak i decentralizacija, jer Srbija pripada svim svojim građanima, sa jednakim pravima, obavezama i šansama, bez obzira na to u kom delu zemlje žive.

Evropska Srbija, jer biramo evropske vrednosti: vladavinu prava, slobodu, solidarnost, mir i društveni napredak.

V. Poziv na konsolidaciju i angažovanje

U ime svih koji veruju da Srbija može i mora da bude demokratska, pravedna i slobodna država koja stremi najvišim ciljevima birajući najbolje a ne najposlušnije, pozivamo evropski opredeljene partije, pokrete, prosvetare, studente, sindikate, organizacije civilnog društva, akademske zajednice, progresivne inicijative i sve slobodne ljude da stanu zajedno uz ovu deklaraciju.

Ne tražimo vođu. Tražimo odgovornost. Tražimo pravdu.

Ne tražimo podanike. Tražimo slobodne institucije i slobodne izbore kao izraz suverene volje suverenih građana.

Oslobođeni straha i ujedinjeni mi smo gospodari naše budućnosti. Pridružite nam se da jedni uz druge, različiti a jednaki, postavimo novi, čvrst temelj građanske, demokratske i evropske Srbije.

U Novom Sadu,
decembar 2025.

Građanski Pokret Solidarnost